

Előterjesztés:**a szociális gondoskodás helyi szabályairól szóló
1/2023. (I.30.) önkormányzati rendelet módosításáról**

Képviselő-testületi ülés dátuma:

2025. január 30.

Készítés ideje:

2025. január 21.

Készítette:

Csató Rita

Ellenőrizte:

Erősné dr. Boldizsár Diána

Pénzügyileg ellenőrizte:

-

Jóváhagyta:

Dr. Hoffmann Zsolt

Tárgyalja meg:

	Nyílt ülés	Zárt ülés
Képviselő-testület	X	
Pénzügyi Bizottság		
Humán és Ügyrendi Bizottság	X	
Roma Nemzetiségi Önkormányzat		

Humán és Ügyrendi Bizottság Elnökétől
E L Ő T E R J E S Z T É S

a szociális gondoskodás helyi szabályairól szóló
1/2023. (I.30.) önkormányzati rendelet módosításáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Kunszentmárton Város Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális gondoskodás helyi szabályairól szóló **1/2023. (I.30.)** önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Rendelet) szabályozza a településen élő személyek részére nyújtható pénzbeli és természetbeni települési támogatások, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételének, valamint az azokkal kapcsolatos hatáskör helyi szabályait.

A rendelet alapvető célja, hogy anyagi támogatást nyújtson a szociálisan rászoruló, illetve rendkívüli élethelyzetbe kerülő személyek és családok részére, valamint hogy a személyes gondoskodás keretében biztosítsa a segítségre, gondoskodásra és gondozásra szoruló személyek részére az egyes szociális ellátások, szolgáltatások igénybevételének lehetőségét.

A rendelet 2023.01.30. napján lépett hatályba, melyben a Képviselő-testület a települési támogatások megállapításával kapcsolatos hatáskört az Egészségügyi és Szociális Bizottságra, majd 2024.10.07. napjától a Humán és Ügyrendi Bizottságra ruházta át.

A Bizottság a Rendeletet felülvizsgálta és az előzetes szakmai egyeztetésen született javaslatok, valamint az elmúlt évek gyakorlati tapasztalatai alapján indokoltnak tartja a rendelet módosítását, mely alapján az alábbi javaslatokat fogalmazza meg.

1.

A tüzelővásárlás céljából nyújtott rendkívüli települési támogatások elszámolásával
kapcsolatos módosítási javaslatok:

A jelenleg hatályos rendelet értelmében általános szabály, hogy a megállapított települési támogatások esetében a hatáskör gyakorlója előírhatja a támogatások rendeltetésszerű felhasználásának számlával, illetve egyéb irattal történő becsatolását.

A tüzelő, élelmiszer és gyógyszer vásárlás céljából nyújtott rendkívüli települési támogatás esetében viszont kötelezettségként írja elő a támogatás rendeltetésszerű felhasználását és a vásárlást igazoló számla 30 napon belül történő becsatolását.

A határozatban a bizottság minden esetben tájékoztatja a kérelmezőt, hogy amennyiben ezen kötelezettségének nem tesz eleget, úgy vele szemben az ellátást jogosulatlanul és rosszhiszeműen igénybe vevőkre vonatkozó szabályok kerülnek alkalmazásra.

A Bizottság több éves gyakorlata alapján megállapítható, - jellemzően a tüzelő és élelmiszer vásárlás céljából nyújtott, de az egyéb célból nyújtott települési támogatások esetében is -, hogy sajnos sok kérelmező nem tesz eleget a határozatban előírt elszámolási kötelezettségének, ugyanakkor további, újabb támogatási igényeket nyújtanak be. Az elmúlt évben felszólító levél is kiküldésre került, hogy a kérelmező szíveskedjék a vásárlás igazoló számlát becsatolni, de annak sem volt fogamatja.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a rendelet nem nyújt elég mozgásteret a támogatások elszámolására vonatkozó szankcionálásra, ezért a Bizottság javaslata, hogy a rendeletben kerüljön bevezetésre az az általános szankciós szabályozás, hogy ne legyen megállapítható rendkívüli települési támogatás, illetve eseti gyógyszer hozzájárulás azon személy részére, aki az elszámolásra rendelkezésre álló határidőn belül rendkívüli települési támogatás iránt újabb kérelmet nyújt be és a részére korábban megállapított támogatás felhasználásával még nem számolt el.

2.

A méltányossági jogkör gyakorlására vonatkozó módosítási javaslat:

A települési támogatásokra való jogosultság megállapítása esetében a jelenleg hatályos Rendelet általános szabályai méltányossági jogkört biztosítanak a Bizottság számára.

A Rendelet felülvizsgálata során a Bizottság megállapította, hogy ugyanilyen méltányossági jogkör gyakorlására vonatkozó rendelkezés, a tüzelő vásárlás céljából nyújtott rendkívüli települési támogatásokra vonatkozó szabályok esetében is megtalálható.

Tekintettel arra, hogy a települési támogatások esetében a Rendelet általános szabályai a méltányosság gyakorlására is vonatkozó rendelkezéseket tartalmaznak, a tüzelő vásárlás céljából nyújtott települési támogatás esetében alkalmazható méltányossági jogkör biztosítása felesleges szabályozást tartalmaz.

Mindezek alapján jogtechnikai szempontból a túlszabályozás megszüntetése miatt a Bizottság javasolja, hogy a rendelet szabályai közül kerüljön hatályon kívül helyezésre a tüzelő vásárlás céljából nyújtott rendkívüli települési támogatás esetében alkalmazható méltányossági jogkör.

3.

Az általános szabályokra vonatkozó módosítási javaslat:

Az elmúlt évek gyakorlati tapasztalatai azt támasztják alá, hogy egyre több olyan kérelmező nyújt be támogatási igényt, aki nem tesz semmit saját létfenntartásáért, gyakorlatilag az önkormányzat segítségével próbálja a megélhetését finanszírozni.

A szociális ellátórendszer működését a Kormány 2015. évben újraszabályozta. A rendszer kétszintűvé vált. A Járási Hivatalok hatáskörébe került át az egyes jövedelempótló támogatások megállapításával kapcsolatos, a települési önkormányzatok hatáskörébe pedig a jövedelemkiegészítő támogatások megállapításával kapcsolatos feladatkör.

A különböző jövedelempótló támogatások szabályait a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szoc. tv.) szabályozza, míg a jövedelemkiegészítő támogatások esetében az igényelhető ellátások szabályait az adott település helyi rendeletben határozza meg.

A Szoc. tv.-t az országgyűlés 2022. évben módosította, melynek során meghatározásra került a törvény alapvető céljaként a szociális gondoskodás hierarchiája.

A Szoc tv. 2. § -a értelmében:

„(1) **Mindenki felelős önmagáért.**

(2) *Ha az egyén önmagáról gondoskodni nem képes, őt – a képességeik és lehetőségeik szerint, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rokonságára vonatkozó szabályai szerinti sorrendben – **a hozzátartozók segítik.***

*(3) Ha az egyén önmagáról gondoskodni nem képes és a hozzátartozók (2) bekezdés szerinti gondoskodásra vonatkozó kötelességüket nem teljesítik, az **egyén lakóhelye szerinti települési önkormányzat jogszabályban meghatározott feltételek szerinti gondoskodási kötelezettsége áll fenn.***

*(4) Ha az egyén önmagáról gondoskodni nem képes, és a hozzátartozók a (2) bekezdés szerinti, a települési önkormányzat pedig a (3) bekezdés szerinti gondoskodásra vonatkozó kötelességet nem teljesítik, **az államnak jogszabályban meghatározott feltételek szerinti kötelezettsége áll fenn.***

(5) Az állam és a települési önkormányzat a szociális gondoskodás feltételeinek biztosításával összefüggő feladatainak ellátása során együttműködik az egyházi és civil szervezetekkel.”

Fentiek alapján a törvényben első helyen az egyén felelőssége áll, vagyis, mindenki köteles a saját létfenntartásáról gondoskodni.

A következő szint a család szerepét hangsúlyozza, vagyis amennyiben az egyén önmagáról gondoskodni képtelen úgy őt a hozzátartozói kell, hogy segítsék.

Ebben a hierarchikus szabályozásban, illetve sorrendben csak a harmadik helyen áll az önkormányzat, vagyis, amennyiben az egyén önmagáról gondoskodni képtelen, és a hozzátartozók gondoskodásra vonatkozó kötelezettségüket nem teljesítik, úgy a települési önkormányzat szociális gondoskodásra vonatkozó kötelezettsége áll fenn.

Az elmúlt években az a tendencia figyelhető meg, hogy egyre inkább nő azon kérelmezők száma, akik, aktív korúak, tehát keresőképesek, azonban munkát nem vállalnak, a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával nem működnek együtt, így gyakorlatilag ellátás nélküliek és az önkormányzat eseti támogatásaiból kívánják létfenntartásukat biztosítani.

A fentiek alapján a bizottság javasolja, hogy – összhangban a Szoc. tv. fent megnevezett rendelkezéseivel - kerüljön új szabályozásként bevezetésre értelmező rendelkezésként az önhiba fogalma, valamint, hogy ne legyen megállapítható rendszeres, vagy rendkívüli települési támogatásra azon személy részére, akinek az életvitele, illetve fennálló életkörülményei a kialakult rendkívüli élethelyzet fennállását nem indokolják, illetve aki a Szoc. tv. fent nevezett rendelkezéseinek megfelel, vagyis képes az öngondoskodásra és van olyan közeli hozzátartozója, aki a kialakult szociális élethelyzet megoldásában segíteni tud.

4.

A Rendkívüli preventív segély szabályaival kapcsolatos módosítási javaslat:

A jelenleg hatályos rendeletben az egyik pénzbeli és természetbeni formában is nyújtható, rendkívüli települési támogatási forma a rendkívüli preventív segély, mely a hirtelen és váratlanul fellépő, azonnali intézkedést igénylő, esetleg krízis élethelyzetbe került személyek részére nyújt segítséget. A támogatási forma megállapításával kapcsolatos jogkör jelenleg Jegyzői hatáskörben van.

Tiszakürt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 122/2024.(XI.15.) határozatával döntött arról, hogy 2025. január 1-jétől csatlakozni kíván a Kunszentmártoni Közös Önkormányzati Hivatalhoz. Kunszentmárton Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2024. november 28-án tartott soros ülésén határozatban döntött arról, hogy Tiszakürt Község csatlakozását elfogadja.

Tekintettel, arra, hogy a település csatlakozásával a Kunszentmártoni Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzőjére többletfeladat hárul, valamint, hogy a Humán és Ügyrendi Bizottság a munkaterve alapján csak kéthetente ülészik, a Bizottság javasolja, hogy az az azonnali intézkedést igénylő élethelyzetek kezelésére szolgáló rendkívüli preventív segély megállapításával kapcsolatos hatáskör a – jelenlegi - jegyzői hatáskörből kerüljön át polgármesteri hatáskörbe.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására, és az alábbi rendelet módosítási javaslat elfogadására.

Kunszentmárton, 2025. január 30.

Dr. Szabó Péter
Polgármester

HATÁSVIZSGÁLAT

Kunszentmárton Város Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális gondoskodás helyi szabályairól szóló 1/2023. (I.30.) önkormányzati rendelethez

A 2011. január 1-jétől hatályos, a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 17. §-a szerint a jogszabály előkészítője – a jogszabály feltételezett hatásaihoz igazodó részletességű – előzetes hatásvizsgálat elvégzésével felméri a szabályozás várható következményeit. Az előzetes hatásvizsgálat eredményéről önkormányzati rendelet esetén a helyi önkormányzat képviselő-testületét tájékoztatni kell.

A Kunszentmárton Város Önkormányzata Képviselő-testületének **a szociális gondoskodás helyi szabályairól szóló 1/2023. (I.30.) önkormányzati** rendeletében foglaltak várható hatásai – a Jat. 17. § (2) bekezdésében foglalt elvárások tükrében – az alábbiak szerint összegezhetők:

1. Társadalmi hatások:

A rendelet módosításban foglaltak végrehajtásának társadalmi hatása, következménye nincs.

2. Gazdasági, költségvetési hatások:

A rendelet módosításával az önkormányzat kiadásai nem emelkednek 2025. évben.

3. Környezeti és egészségügyi következmények

A rendelet módosításában foglaltak végrehajtásának környezetre gyakorolt hatása, következménye nincs.

4. Adminisztratív terheket befolyásoló hatások

A rendelet módosításával az adminisztráció növekedése kismértékben várható.

5. A jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei

A rendelet módosítását az elmúlt időszak gyakorlati alkalmazási tapasztalatai, valamint Tiszakürt Községnek a Kunszentmártoni Közös Önkormányzati Hivatalhoz történő csatlakozása kapcsán a felmerülő jegyzői feladatok jövőbeni emelkedése teszi indokolttá.

6. A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek

A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi feltételek nem változnak, a pénzügyi feltételek az önkormányzat adott évi költségvetésében biztosítottak.

Dr. Szabó Péter
Polgármester

Kunszentmárton Város Önkormányzata Képviselő-testületének
...../2025. (.....) önkormányzati rendelete

a szociális gondoskodás helyi szabályairól szóló 1/2023.(I.30.) önkormányzati rendelet
módosításáról

[1] A szabályozás célja a szociális ellátás feltételeinek biztosítása, a nemzetközi egyezményekben, így különösen az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Egyezségokmányában, továbbá a szociális jogok érvényre juttatása érdekében, a társadalmi szolidaritás alapján, valamint a jövő nemzedékéért és a szociális segítségre szorulókért érzett felelősségtől vezérelve a szociális támogatások jogosultsági feltételeinek a meghatározása.

[2] Kunszentmárton Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 10. § (1) bekezdésében, a 25. § (3) bekezdés b) pontjában, a 32. § (3) bekezdésében, 45. § (1) bekezdésében, a 62. § (2) bekezdésében, a 92. § (1)-(2) bekezdésében, a 132. § (4) bekezdés d) és g) pontjában, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 18. § (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában és Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 8.a pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

A szociális gondoskodás helyi szabályairól szóló 1/2023. (I. 30.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban R.) 23. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„23. § (1) A hatáskör gyakorlója a 14. § (2) bekezdés, a 15. § (4) bekezdés és a 18. § (4) bekezdésben foglaltakon túl a települési támogatás megállapításáról szóló határozatban előírhatja a támogatás rendeltetésszerű felhasználásának igazolását, melyet a támogatás folyósítását követő 30 napon belül számla, vagy egyéb dokumentum becsatolásával igazolni kell. Amennyiben a támogatott személy a rendeltetésszerű felhasználást nem igazolja, úgy az a további települési támogatásból a támogatás nyújtásától számított egy év időtartamra vonatkozó kizárást von maga után és vele szemben az ellátást jogosulatlanul és rosszhiszeműen igénybe vevőkre vonatkozó, a rendelet 8. §-ában meghatározott szabályok kerülnek alkalmazásra.

(2) Nem állapítható meg rendkívüli települési támogatás, illetve eseti gyógyszer hozzájárulás azon személy részére, aki az elszámolásra rendelkezésre álló határidőn belül rendkívüli települési támogatás iránt újabb kérelmet nyújt be és a részére korábban megállapított támogatás felhasználásával még nem számolt el.

(3) Nem jogosult rendszeres, vagy rendkívüli települési támogatásra azon személy, aki - az Szt. 2. § (1) bekezdésében foglalt szabályokra figyelemmel – korára tekintet nélkül a rendelet 2. § h.) alpontjában foglalt rendelkezéseket nem teljesíti, valamint az Szt. 2. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezések fennállnak.

(4) Nem állapítható meg rendszeres vagy rendkívüli települési támogatás, azon személy részére, akinek az életvitele, illetve fennálló életkörülményei a kialakult rendkívüli élethelyzet fennállását nem indokolják.

(5) Amennyiben a hatáskör gyakorlója a (4) bekezdésben foglaltak fennállását vizsgálja, úgy környezettanulmány lefolytatását rendelheti el.”

2. §

Az R. 2.§-a az alábbi h) alponttal egészül ki:

„h.) önhiba: azon magatartás, amely során a támogatást kérő személy neki felróható okból önmagáról nem gondoskodik, jövedelemszerző tevékenységet nem folytat.”

3.§.

Az R. 4.§. (4) bekezdésében a „Jegyzőre” szövegrész helyébe a „Polgármesterre” szöveg lép.

4.§.

Hatályát veszti az R. 15. § (3) bekezdése.

5.§.

A R. 7. melléklete helyébe a rendelet 1. melléklete lép.

6.§

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba, és a kihirdetését követő második napon hatályát veszti.

Dr. Szabó Péter
Polgármester

Dr. Hoffmann Zsolt
Jegyző